

Eleki Krónika – 2000. július

“ELEKÉRT” érdemérem

Az “Elekiek V. Világtalálkozója” keretében városunk legrangosabb kitüntetését ez évben - posztumusz - Reibel Mihály, volt esperes-plébános kapja az önkormányzat döntése alapján.

Reibel Mihály plébános Torontál vármegyében született 1889. július 9-én Reibel Mihály vasúti őr és Scheib Erzsébet gyermekeként. Szabadkán és Temesvárott járt gimnáziumba. Teológiai tanulmányait a Temesvári Teológiai Főiskolán végezte, ugyanitt szentelte pappá a csanádi püspök 1913-ban. Rövid káplánkodás és hitoktatás után ifjúsági lelkipásztorként tűnt ki. 1922-ben Eleken lett káplán dr. Csepregi Imre esperes-plébános mellett. Teendői mellett szívesen járt a Keresztény Szociális Egyesületbe, melynek székháza a jelenlegi mozi helyén állt. Az odalátogató ifjúsággal műkedvelő előadásokat rendezett, háziipari-, ezüst- és aranykalászos mezőgazdasági és szőlészeti tanfolyamokat tartotta, és ún. iskolán kívüli népművelés is folyt. 1925-ben Újtelepen házat bérelt, ahova vásár- és ünnepnapokon kijárt szentmisét mondani. Megalapította a Keresztény Szociális Munkás Egyesületet. Karácsonyra ünnepségeket rendezett, a hívek adományaiból karácsonyra sertést vágatott, melyet kiosztott a szegényeknek. A szegény gyerekeknek ruhát, cipőt juttatott, a zárdában meleg ételt kaptak ugyancsak a hívek adományaiból. A Kossuth utcai kis ház ekkorra már szűknek bizonyult, s fölvetette a Kultúrház megépítésének gondolatát. A terv nagy tetszést váltott ki, így a község lakóinak adományaiból, sok társadalmi munkával fölépült a jelenlegi művelődési ház. Reibel Mihály maga is példaadóan, fizikai munkával is, fáradságot nem ismerve vett részt a munkálatokban. A kultúrház igazgatója a mindenkori hitoktató volt, aki ott is lakott. Az épületben kapott helyet a mozgó filmszínház is. Itt működött az Egylet keretében a Picula Bank is, amely kis kölcsönökkel segítette a rászorulókat. Rendezvényeik között szerepelt még a Szívgyárda karácsonyi, apák- és anyák napi, zárdai ünnepségek, műkedvelő előadások, szüreti, farsangi, szilveszteri multságok megrendezése, lakodalmak. 1925-ben, a jubileumi szentévből a híveket Rómába vezette. Később Németországban egy ottani gazdasági iskolát tanulmányozott, tapasztalatait az eleki zárdai gazdasági iskolában felhasználta. Megszervezte az adventi házi ájtatosságot, melynek keretében Szűz Mária kis szobrát vitték házról házra, szállást keresve számára. Sok ifjút segített a továbbtanuláshoz, így sok papi és szerzetesi hívatást ébresztett. Bőrszövetkezetet és közös cipésműhelyt hozott létre a cipész iparosok számára. A Fatelep létrehozásával az építő iparosokat tette érdekeltté, mert egyéb építőanyagok, épületfa, mész, homok, cement, tűzifa, szén is helyben beszerezhető lett. 1932-ben dr. Csepregi Imre plébánost a Főpásztor Makóra helyezte át, utóda Reibel Mihály plébános, majd az eleki kerület esperese lett. 1934-ben befejezték a temetőben a kápolna építését. Ugyanez év május 4-én szentelték fel 3 napos ünnepség keretében a templomot a teljes belső és külső renoválás után. Az esperes úr 1935-ben második kápláni állást létesített. 1935. szeptember 8-án megválasztották az eleki kerület országgyűlési képviselőjévé a Keresztény Szociális és

Gazdasági Párt ellenzéki programjával. Ettől kezdve vásár- és ünnepnapokon lelkipásztori teendőit végezte, hétfőnként panasznapot tartott, választóit fogadta minden ügyükkel. A hét többi napját rendszerint a fővárosban töltötte. 1936. szeptember 1-jétől az országgyűlési képviselő plébános mellett 3 segédlelkész és 1 hitoktató működött. 1940-ben zárda-polgári iskola épült. A háborús években a népi német irányzathoz csatlakozott a község lakóinak nagy része a plébánossal együtt a “Hűséggel a hazáért” mozgalommal tartott.

A Historia Domus szerint 1944. szeptember 4-én foglalták el az oroszok Eleket. 1945 januárjában jóvátételi munkára Ukrajnába vittek el 1500 főt. 1945 májusában - a háború után - mintegy 5000 főt elűztek otthonukból és Németországba telepítették őket. Ugyanez év szeptemberében Újtelepen és Lökösházán megalakították az egyházközséget külkáplánsággal. Ekkor a plébános mellett 1 káplán működött. 1946. szeptember 1-jén az Újtelepen bérelt házban beindították a római katolikus általános iskolát Várhelyi M. Teréz, a Miasszonyunkról elnevezett szegény iskolanővér vezetésével. 1956 októberében az esperes fölkereste Mindszenty bíborost és áldását kért a forradalomban végzendő tevékenységükhöz. Mind az eleki, mind az országos forradalmi eseményekbe bekapcsolódott, megalakította a Keresztény Magyar Pártot, melynek igazgatója lett. Felemelte a szavát a magántulajdon védelmében is. 1957. június 27-én az 56-os cselekedeteiért szabadságvesztésre ítélték, melyet Márianosztrán töltött. A börtönévek alatt számtalanszor megkínózták, vallatták, félholtra verték, emberi és papi mivoltában megalázták. Testileg, lelkileg összetörtén 1959. október végén tért haza a budai Széher úti kórházból. Ezt követően már csupán néhány napig élt, november 2-án hajnalban, szentségekkel megáldva fejezte be az esperes-plébános földi életét. 1959. november 4-én gyászmise után kísérték ki az összejött paptestvérek és hívek serege az eleki temetőbe a elhunyt lelkipásztort. Édesanyja és Bálint fivére mellett nyugszik.

T.R.K.

Mit jelent önnek a világtalálkozó?

Reisz György: Nekem sokat jelent a világtalálkozó. Ez a rendezvény arra is bizonyíték, hogy a ma Németországban élő elekiek 54 év után sem felejtették el a szülőföldjüket. Azok, akik külföldről jönnek, szeretnek idejönni. Itt van az a hely, ahol régi ismerősökkel találkozhatnak. Szeretettel fogadjuk egymást. A világtalálkozó az egész eleki németiségnek, de másoknak is szól. Örülünk, hogy a város ezt két éveként megrendezi, köszönjük a támogatást. Örömmel látom azt, hogy a mostani eleki lakosság is szeretettel fogadja a v e n d é g e k e t .

Wittmann György: Az a véleményem, annak ellenére, hogy az eleki németiség nagy részét 1946-ban súlyos sérelem érte (pl. egykori lakóházaikba mások költözhetek be), mégis szeretnek visszajönni szülőföldjükre, hogy régi ismerősökkel beszélhessenek, de ugyanakkor új baráti szálak is szövődhetnek.

Nádor Mária: Több évig szervezője voltam ennek a hatalmas ünnepsorozatnak. Tudom, mivel jár egy világtalálkozó megszervezése. Minden tisztelem a szervezőbizottságé. Ennek a rendezvénynek a fénypontja a svábbál. A világtalálkozó alatt

a város ünneplőbe öltözik, és mindenki igyekszik megtenni mindent, hogy a vendégek nagyon jól érezzék magukat. Strifler József: A világtalálkozó egy régi igényt elégít ki. Ilyenkor barátok és ismerősök találkoznak egymással. Öröm nézni, látni az ismerősöket, akik könnyes szemmel állnak egymással szemben, és ahogy üdvözlik egymást. Mi, régi lakosok örömmel látjuk azt, hogy a szétszóródott emberek megtalálták helyüket. Örülünk annak is, hogy barátság szövődik a régiek és a mostani lakosság között.

Rapajkó Tibor

Leg...

Az eleki "leg"-ek sorába - a legidősebb, legfiatalabb állampolgár, a legerősebb ember stb . - idén egy ezidáig még el nem ismert kategória került. Aki valamiben kiemelkedik sorainkból, közülünk, valamiért "leg"... Gyermekének minden bizonnyal ő a legjobb édesanya, rég elhunyt férjének a legjobb feleség volt, unokáinak a legjobb nagymama, két dédunokájának a legjobb, legaranyosabb dédikéje most a választottunk. A népes család biztosan mindent megtesz idős napjainak megszépítéséért, bearanyozásáért. Most mi nem ebben a kategóriában kívánjuk a "leg"-ek sorában köszönteni, hiszen a felsoroltak nagyon sok édesanyát, nagymamát, dédikét megilletnének. Bágy Györgyné - Éva néni - azonban a legtöbbet adta Elek kultúrája, folklórja megőrzéséért, továbbadásáért, mégpedig hat gyermekét és - ezidáig - két unokáját. Született nyolc, de élő hét gyermekéből hat táncolt az eleki néptáncgyűttesben rövidebb-hosszabb ideig, ketten közülük még ma is táncolnak és rangos kitüntetések birtokosai: Gyuri "Fülöp Ferenc" díjas, Jani pedig a "Népművészet Ifjú Mestere" címet tulajdonosai - a sok egyéb elismerés mellett. Az "Elek" Néptáncgyűttesben pedig két unokáját - Mónikát és Annuskát - is láthatjuk már. Éva néni 1926-ban, augusztus 20-án született Eleken, tehát 2 hét múlva ünnepelheti 74. születésnapját. A régi időkben az eleki tanyavilágban éltek. Férjével - Bágy Györggyel - 1947-ben kötöttek házasságot szintén Eleken. Első kisgyermekük sajnos meghalt, majd szép sorjában születtek György, Éva, Péter, az ikerpár - Flóra és Anna -, Mária és János. A szép, nagy család 1978-ban lett csonka: ekkor halt meg Gyuri bácsi. Az édesanyára, Éva néniire maradt a sok gyermek fölnevelésének minden gondja-baja. Feladatának eleget tett azáltal, hogy tisztességes, becsületes, dolgos embereket nevelt. Ma legkisebb fiával, Jánossal él Vasút sori házában. Gyermekai mellett 20 unokája és 2 dédunokája köszöntheti sok-sok szeretettel. Bizonyos, hogy szíve szeretetét megsokszorozva kapja vissza minden nap. Csokorba szedett virágainkkal köszöntjük az Elekiek V. Világtalálkozóján, de neki biztosan mindennél többet jelent, ha gyermekeit, unokáit táncolni láthatja. Szívükből kívánjuk, hogy még nagyon sokáig gyönyörködhesen bennük!

T.R.K

Isten éltesse a102 éves Ilka nénit!

Ilka néni - Puskás Józsefné - ez év január 29-én betöltötte a 102. életévét. Ma /2000. augusztus 6-án, köszöntésének napján/ éppen 102 éves, 6 hónapos és 7 napos, tehát a 103. évét tapossa. Nagyon keveseknek adatik meg életük során, hogy 3 évszázad dámútát jegyezhetik. Ilka néni ezen kevesek közé tartozik. Életútját valójában 100 éves kora óta kísérjük megkülönböztetett figyelemmel, amelyet adott alkalmakkor megismerhetett nem csak városunk lakossága, hanem a sajtókon keresztül megyénk és az ország is. Ezért csak azok számára, akik a korábbi ismertetéseknek nem voltak részesei, elmondjuk: Középkoron született Ilka néni a mesés Erdélyben, ahonnan a vérzivataros években menekülniük kellett, hiszen tudjuk jól, hogy mit hozott Trianon... A család Pozsonyban telepedett le, később a Balaton mellett, majd Békéscsabán talált otthonra sok hányattatás után. Osztályrészéről jutott az élet fájdalmas eseményei közül a legfájdalmasabb: gyermekeit, férjét is neki kellett eltemetnie... Ezt igazán csak azok értik meg, akik hasonló sorsban, helyzetben voltak már, akik gyermekeiket temették... Kedves unokája és felesége, az ő családjuk most a gondozója, akik igazán elismerésre méltóan gondoskodnak Ilka néni testi-lelki jólétéről, egészségéről, biztonságáról. Ilka néni a korához képest jó egészségnek örvend szerettei körében. Kívánjuk, hogy Isten éltesse jó egészségben, boldogságban, örömben! Kívánjuk mindezt Elek Város 4. születésnapja alkalmából, településünk legidősebb polgárának tiszta szívből, szeretettel!

T.R.K.

A világtalálkozó programjaiból szemezgetve

2000. augusztus 3-án, csütörtökön este 7 órakor a művelődési központban igen sokféle program kerül megrendezésre. Ezek közül említenénk meg a helyi alkotók, képzőművészek közös kiállításának megnyitóját, melyen eleki festők - Galina Lajos, Petruzsán György, Zsidó Ferenc, Dékány János - képeit, Busa László, Galina Lajos fafaragványait, alkotásait tekinthetik meg a kedves érdeklődők. Ugyanez alkalommal nyílik meg a nemrégiben a művelődési központban alakult és ott működő "Praktika" Klub csodálatos népművészeti lakásdíszítő kézimunkáiból, használati tárgyaiból összeállított kiállítást. Az intézmény előterében és tágas folyósóin kap helyet a már korábban meghirdetett fotópályázatra készült, Elekkel kapcsolatos fényképanyag, valamint a világtalálkozó történetét bemutató sajtógyűjtemény. A Városi Könyvtárban 17 órától Kabai László (akvarell) és Siposné Nedró Mária (tűzzománc) munkái láthatók. A kiállítást megnyitja Mészáros Zsuzsanna művészettörténeti tanár. Szintén a könyvtárban kerül bemutatásra az "Elek története" c. könyv dr. Havassy Péter szerkesztésében (bemutatója: Rapajkó Tibor középiskolai tanár), valamint dr. Oláh Jenőné Kántor Eleonóra munkája, melynek címe: "Az eleki református egyházközség története"

(bemutatja: dr. Szijs Rezső professzor).
Láthatunk még ruhabemutatót - természetes anyagokból, kézi szövással -, a csorvási
Marinka Kézműves Stúdiótól és egyebeket.

Gyerekek, figyelem!
Augusztus 4-én, pénteken délután fél 2-kor /szóval nem sokkal ebéd után!/ a művelődési
központban láthatjátok ingyen és bérmentve a "Csudakarikás" című mesejátékot! Ugye,
eljöttek? Mi szeretettel várunk benneteket!
Ugyanígy az augusztus 6-án, vasárnap délután 4 órakor a művelődési központ előtti
területen megrendezendő aszfaltrajz-versenyre is, ahol "alkotásaitokkal" még nyerhettek
i s !

Várunk, Liliomfi!
Augusztus 4-én, pénteken este 7 órától a művelődési központ ad helyet a "Liliomfi" című
színházi előadásnak. A mozgalmas nap programja után várhatóan felhőtlen
kikapcsolódást, szórakozást nyújt minden kedves színházkedvelőnek a kacagtató, vidám
darab. Az előadás ingyen látogatóható!

Batyus sváb bál
Az elekiek világtalálkozóinak - így ez évben is - egyik fénypontja az augusztus 5-én,
szombaton este 6 órától a sportcsarnokban megrendezésre kerülő batyus sváb bál. Zenét
szolgáltat a "Schwbische Jungen" elnevezésű zenekar, de a rendezők német
hagyományokat őrző és felelevenítő műsorról is gondoskodnak. Bizonyára sok kedves
régis és új ismerős találkozásának lehetünk tanúi vagy részesei, jól szórakozhatunk ezen a
mindenkor színvonalas, szép rendezvényen.

Nem kell otthon főzni!
A világtalálkozó második napján biztosan nem! A város televízióján keresztül
értesülhettünk arról, hogy augusztus 5-én, szombaton a művelődési központban főzési
bemutatót és versenyt hirdettek és rendeznek meg. Értesüléseink szerint erre beneveztek
már a horgászati egyesület és a vadásztársaság tagjai, valamint több magánszemély is. Lesz
tehát halászlé, vadas étkek, különféle pörköltök, gulyáslevesek /mind a jobbikból/, s mire
minden üstből, bográcsból ízlelgetünk az otthoni ebéd már igazán fölöslegessé válhat!
Asszonytársak! - augusztus 5-én, szombaton tehát ne főzzünk otthon! Menjünk el - akár
vendégeinkkel együtt - a művelődési központ udvarára, ahol a kóstolgatás mellett még
műsort is láthatunk.
Gyermekeknek és felnőtteknek eközben még galamb- és kisállat kiállítással és vásárral is
kedveskednek a szervezők.
Ja! - a művelődési központ előtti téren 13 órától még fűvós térszene is lesz...
Szóval: ennyi minden egy helyen?! Szeretettel várnak mindenkit a rendezők.

"Elekért" kitüntetés és aváros 4. születésnapja
Augusztus 5-én, vasárnap délután 3 órakor a polgármesteri hivatal mögötti téren
ünnepélyes keretek között kerül átadásra az "Elekért" érdemérem. Ez alkalommal Reibel
Mihály volt esperes-plébános kapja meg posztumusz - az elismerést. Közvetlenül ez után

ünnepeljük meg városunk 4. születésnapját, ahol a város “leg”...-jeinek köszöntése után a lakosság és a vendégek megköszönhetik az óriás torta egy szeletkáját, amely mellé egy kis pohárka italféle is társul. Mindenkit szeretettel várnak!

F o l k l ó r d é l u t á n

Akár hagyományosnak is mondhatjuk már a világtalálkozóink keretében megrendezésre kerülő folklórdélutáni programokat. Ez alkalommal is gyönyörködhetünk a legszebb néptáncokban, zenében és viseletekben. Augusztus 6-án, vasárnap délután 5 órakor kezdődik a polgármesteri hivatal mögötti téren felállított színpadon, ahol - vendégként - a “Csaba” Táncegyüttes is ad fergeteges műsort.

Nemzetiségi

kisebbségeink

Az Eleki Németek Közösségi Házában mindenki előtt nyitva áll és látogatható a világtalálkozó idején is a régmúltat idéző tájszoba és jelen napjaikat, közösségi életüket bemutató helyiségek sora. A nemrégiben, főleg saját erőből felújított épületben régi berendezési tárgyak, eszközök láthatók, ahol szíves szóval fogadják az oda betérőket. A közösségi ház ad otthont a “Régi bálók - szép emlékek” című fotókiállításnak is. Ugyanitt festmény- és fadaragvány kiállítás is látható. Az Eleki Román Kisebbségi Önkormányzat székházában is tájszobát láthatnak az érdeklődők. A románság berendezési tárgyaiból, használati- és dísz tárgyaiból, jelesnapjaikhoz kötődő eszközökből, népi viseleteikből kaphatnak ízelítőt a látogatók. Ugyanitt festményekből készült kiállítást is megtekinthetnek az érdeklődők, akiket szeretettel várnak a rendezők.

A

TOP-FM

Rádió

helyszíneken

A TOP-FM Rádió a világtalálkozó minden eseményéről folyamatosan tudósít. Augusztus 6-án, vasárnap azonban reggel 8 órától délután 6 óráig élő közvetítéseket ad a rendezvényekről. Stúdiójukat a művelődési központunkban állítják fel ezen a napon, ahol felkereshetik az érdeklődők a rádió munkatársait, akik szeretettel várnak mindenkit.

A

világtalálkozó

zárásaés

tűzijáték

A világtalálkozó zárására a meghirdetett pályázatok /praktika klub verseny, főzőbemutató, fotópályázat, aszfaltrajz-verseny stb./ értékelése és a díjak kiosztása után kerül sor a polgármesteri hivatal mögötti téren felállított színpad előtt. A mindhárom napon át működő sorsátor gondoskodik a kedves vendégek ellátásáról. Ez természetesen a fiatalok részére rendezett szabadtéri diszkók, illetve utcabálak idején is érvényes. S ahogy már megszoktuk: éjjel 11 órakor csodálatos tűzijáték búcsúztatja a világtalálkozót, a vendégeket.

Találkozunk 2002 augusztusának első hétvégéjén az “Elekiek VI. Világtalálkozásán”!

T.R.K.

Új németországi kapcsolat

A július 14-ei Német Kisebbségi Önkormányzati ülés egyik fő témája volt az augusztusi elekiek világtalálkozója. A kisebbségi önkormányzat szeretné, ha a város nem kérne bérleti díjat a világtalálkozó alatt a sportcsarnok használatáért.

Ismét megfogalmazódott az ülésen az az igény, hogy legyen a településnek fúvós zenekara. (Erre van remény, mert az ősztől művészeti iskola indul Eleken.)

Elhangzott az is, hogy jól halad a temetői emlékpark építése, igaz, vannak kisebb-nagyobb problémák is.

Reisz György elnök beszámolt arról is, hogy egy bajorországi (frankóniai) kistelepülés (Rieden) egyik egyesülete a létrehozandó eleki fúvószenekar számára 40 egyenruhát kíván ajándékozni! Ez azért valósulhatott meg, mert Reisz György Németországban hirdetést adott fel, hogy így szerezzen hangszereket. (A riedeniek hangszer nem, de egyenruhát tudnak adni.) Riedenből a közeljövőben egy zenekar jön az eleki svábbálra, ahol a zenét fogják szolgáltatni. Csak reménykedhetünk abban, hogy az egész város tud profitálni valahogy ebből az új kapcsolatból.

Nem különben érdekes volt arról hallani, hogy valószínűleg 2001-ben egy országos jelentőségű emlékművet állítanak fel Elek központjában. Várhegyi Attila államtitkár leveléből kiderült, hogy a kormányzat az új eleki emlékművet anyagilag is támogatni kívánja. (A költség 50%-át állja, ez maximum 2,5 millió forintot jelent még a Magyar Millennium idején.) Az emlékmű a magyarországi németiség jelentős részének 1946-os kiűzetésének kíván emléket állítani.

Az ülésen elfogadtak egy határozati javaslatot is, mely szerint a kisebbségi önkormányzat elvárja, hogy az eleki óvodaügyben (német óvodát érintő kérdésekben) kérjék ki a véleményüket.

Július 16-án, vasárnap a helyi Német Kisebbségi Önkormányzat és a Német Egyesület rendkívüli ülést tartott. A közös ülés témája a Közösségi Ház esetleges megvásárlása volt. A jelenlévők támogatták azt az elképzelést, hogy a közeli jövőben meg kívánják vásárolni a kisebbségi önkormányzatnak is helyt adó épületet a németországi Leimen anyagi támogatásával. Döntöttek arról is, hogy a Német Közösségi Ház neve kiegészül ezzel is: HAUS LEIMEN.

Rapajkó Tibor

Az Elek Táncegyüttes Dunaújvárosban

Dunaújváros mindössze 50 éves. Az Elek Táncegyüttes pedig ez év decemberében lesz 1 éves... Ha a korokat és dátumokat összevetjük kiderül, hogy városunk legfiatalabb együttese igencsak "unokája" lehetne Dunaújvárosnak. Az összehasonlítás, illetve párhuzam sántít, hiszen tudjuk, hogy csak egyforma dolgokat lehet összehasonlítani, s itt a különbség nagyon is nyilvánvaló.

Dunaújváros idén első ízben rendezte meg a "Dunavölgye Fesztivált", melynek keretében négy napon át adott lehetőséget a hazánkban élő nemzetiségi kisebbségek, népcsoportok kultúrájának, hagyomány- és értékőrző-teremtő tevékenységének megmutatására.

A Krisztus előtti II. évezredben létrehozott falu egy máig ismeretlen bronzkori kultúra maradáka, melyet a Római Birodalom fénykorában évszázadokon át katonai erődítményként szíri katonák és kereskedők ténykedése okán jegyeztek. Eredeti nevén talán még ma is /Duna/Pentele néven ismert, mely elnevezést I. István királyunk idején a Duna szigetén Szent Pantaleonnak emelt görög rítusú, görög szerzetesek által lakott monostorról kapta. A tatárok mindezt 1242-ben elpusztították. A török hódoltság idején a falu református vallású magyar lakossága népes és gazdag volt. Az újjáépítés során rácsokat, majd református magyarokat telepítettek ide.

1950-ben, nem belső fejlődésből eredően, hanem politikai döntéssel az első szocialista város építése kezdődött el a pentelei fennsíkon, amit előbb Sztálinvárosnak, majd 1961-ben Dunaújvárosnak "kereszteltek". A város alaphangulatát a "szocreál" építészet és képzőművészet határozza meg. Őszintén szólva - részemről - kevés sikerrel, mert sem az épületek, sem a köztéri szobrok, térplasztikák, sem a város ebből adódó hangulata sem érintett meg... - inkább taszítóan hat. Mindezek leírását azért véltem fontosnak, hogy üdvözöljem valahol és valahogy azt a kezdeményezést, amely a "Dunavölgye Fesztivál" /várhatóan hagyományteremtő szándékú/ elindítását jelent/het/i, s akár több év/tized/re is szólhat. Az elentétek iszonyúan hatalmasak: /vas-/betonrengeteg közepén, az élő zöld növényzetet csak vegetációkban és illusztrációkban megmutató - amúgy tetszetős -, viszonylag kellemes szabadtéri színpadon régi, ősrégi dallamok, táncok keltek életre négy napon át. Meghallgatásuk, látványuk üdítően hatott a még késő esti órákban is forróságot ontó vasbeton nézőtérre, a magas lakóépületekkel körbezárt téren.

A fiatal "Elek Táncegyüttes" ez alkalommal helyi /eleki/, méhkeréki és bihari román táncokat mutatott be a "Csaba Táncegyüttes"-sel közösen. Elfogultság nélkül állíthatom, hogy igen nagy sikerrel, hiszen a közönség vastapsát igencsak megérdemelten vívták ki. A produkciót dicséri az elfoglaltsága miatt éppen jelen nem lévő /battonyai néptánc-tábor/ Gál László nagyszerű koreográfiája és tánc-tanítási képessége. A fesztivál négy napjából kettőt töltött Dunaújvárosban a

(folytatás az 5. oldaltól a 4. oldalról)

csabaiakkal kibővített Elek Táncegyüttes, de ez a kevés idő is elegendő volt arra, hogy reprezentálja, méltán bemutassa városunk, illetve a hazai románság gazdag, nagyon szép és virtuóz tánc-kultúráját. Elegendő volt arra is, hogy letegyék névjegyüket, létezésük tényét. Az eleki fiataloknak pedig izelítőt adhatott a sokszínűség világából, a nagy, jeles fesztiválok hangulatából, az elvárható követelményekből, amelyeknek - vélhetően - sok munka, fáradság, fegyelmezett tanulás és kitartás után még sokszor részesei lehetnek.

A "Dunavölgye Fesztivál" résztvevői /az elekiek mellett/:

- Szórád Márton Általános Iskola együttese,
- Móricz Zsigmond Általános Iskola együttese,
- Dunaújvárosi Vasas Táncegyüttes,
- Baracs Táncegyüttes,
- Tverl Karélik Együttes,
- Volszkeny zorja /Moldvin Köztársaság/
- Tilinkó Népzenei együttes,
- Mok savarnyja /Moldvin Köztársaság/,
- Tanac Néptáncegyüttes /horvát nemzetiség/,
- Iliosz Táncegyüttes /görög nemzetiség/,

- Martenyica Táncegyüttes /bolgár nemzetiség/,
- Tessedik Táncegyüttes /Szarvas, szlovák nemzetiség/,
- David Klezmer Quintet Band /zsidó nemzetiség/,
- Körte Együttes /Finnország/,
- Észtország,
- Tatár Köztársaság,
- Udmund Köztársaság.

A rendezvényt kézműves játszóház színesítette mindvégig a fesztivál négy napján keresztül. Valamennyi program ingyenesen volt látogatható a városban. Esténként - előadások után - a Munkásművelődési Központban magyar, görög, horvát, szlovák és zsidó táncházak kerültek megrendezésre - igen jelentős számú látogató részvételével. A fesztivál zárásakor a Szent-Iván éji tűz meggyújtásán vehettek részt a jelenlévő érdeklődők. A rendező-szervező intézményről /Munkásművelődési Központ/ sok elismeréssel és köszönettel nyilatkozhatunk a pergő, folyamatos, jól összehangolt műsorszerkesztésért, lebonyolításért, az együttesek kiváló ellátásáért, elszállásolásáért. Bízunk abban, hogy folytatása lesz a "Dunavölgye Fesztivál"-nak, melyen talán ismét részt vehetnek az elekiek.

T.R.K.

Új igazgató irányítása mellett indul az új tanév

A Mezőgazdasági és Ipari Középiskola igazgatója Simon Mihály úr nyugállományba vonult. 1939-ben született Gyulán, fizikai dolgozó szülők gyermekeként. Az általános iskolát Okányban, középiskolai tanulmányait a gyulai Erkel Ferenc Gimnáziumban végezte. Az Agrártudományi Egyetem Gépészmérnöki Karán szerzett általános gépész oklevelet, majd a Kossuth Lajos Tudományegyetemen középiskolai tanári diplomát kapott. Hosszú ideig tanított Gyulán a Munkácsy Mihály Szakképző Iskolában, 12 évig a szakképzés területén általános felügyelőként dolgozott. 1990-ben pályázat útján nyerte el az igazgatói megbízatást Eleken. Munkáját nagy lendülettel, akarással kezdte. Igazgatóként, pedagógusként mindig arra törekedett, hogy az egyszerű szülők gyermekeit, a hátrányos helyzetű családok gyermekeit is eljuttassa a szakmunkás vizsgáig, s ezáltal kellő tudással felvértezve tudjanak szembenézni az élet kihívásaival. Vezetése alatt az iskola dinamikusan fejlődött. Az 1988/89-es tanévben a tanulók száma 73 fő volt, az 1989/90-es tanévben már további 72 elsőéves tanuló jelentkezett (nőiruha-készítő, sertéstenyésztő és szarvasmarhatenyésztő szakokra). 1990-ben a minisztérium engedélyezte a lótenyésztő szakma oktatását 8 megyére kiterjedő beiskolázási illetőséggel. A megyében elsőként vállalkoztunk a 2 éves gazdaasszonyképzés megvalósítására. Az 1991/92-es tanévben a megváltozott körülményekhez igazodva állatalános állattenyésztő kísérleti osztályt indítottunk, sikerrel. Az 1996/97-es tanévben beindult a szakácsképzés, mely óriási érdeklődésnek örvend jelenleg is. A végzős diákok továbbtanulását segítve indult a szakmunkások szakközépiskolája és az esti gimnáziumi oktatás.

A nappali tagozaton évek óta 300 fő körüli a tanuló létszámunk. Ahhoz, hogy ezt a nagy létszámú diáksereget oktatni-nevelni tudjuk, állandó fejlesztésre volt szükség. Kialakítottuk a leánykollégium helyiségét, megépült a Kossuth utcai tankonyha tantermekkel. Külön említést érdemel a tangazdaság, mely szinte házi kivitelezéssel készült és az elmúlt tanévben került ünnepélyes keretek között átadásra. Az elmúlt 10 év eredményeit sorolva nem mehetünk el szó nélkül a szakmai irodalom, az oktató filmek, eszközök gyarapítása mellett sem. A tanulmányi versenyeken iskolánk tanulói eredményesen szerepeltek, az országos szakmai versenyeken elért 1-2-3. helyezések mellett Kazinczy-díjjal is dicsekedhetünk. Igazgató úr követelt de magától sem követelt kevesebbet. Rendszeresen előfordult, hogy a reggel hat óra az iskolában a tangazdaságban, a földeken találta. Estéit is szívesen töltötte az iskola falai között. Beszélgetett a tanulókkal, dolgozókkal, tervezgetett. Munkásságát 1999-ben a Földművelési és Vidékfejlesztési Minisztérium "Nagyváthi díjjal" tüntette ki, ebben az évben kapta meg az "Elekért" érdemérmét is. 2000-ben a Bosznay Emlékérmét és az Év Pedagógusa kitüntetést. Munkatársai a hagyományoknak megfelelően július 31-én búcsúztatják aktív pályafutásától. Az ünnepségen részt vesz új igazgatónk, Zámbo András úr is.

Lantos Mihályné tanár

Kárenyhítés előtt

A településen tavaly az előző évekhez viszonyítva szinte kétszeres mennyiségű - az évi átlag 5-600 mm volt, 1999-ben viszont 990 mm eső hullott - csapadékmennyiséget jegyeztek - mondta lapunknak Molnár Zoltán, az eleki önkormányzat első fokú építési hatósági ügyintézője.

A temérdek mennyiségű csapadékvíz rapszódikusan, egyenetlenül oszlott szét a városban. A túlzott esőzéseknek is tudható, hogy a talajvízszint két métert nőtt, az átlagos 2-2,5 méterről 50-60 centiméterre emelkedett, sőt egyes, mélyebben húzódó településrészekben a felszínen is megjelent a talajvíz. Mindezen tényekkel magyarázható, hogy a város lakásállományának egy része veszélybe került. Tudni kell, hogy elég sok vertfalú épület megfelelő alapozás nélkül készült el, ezért szinte felszippantották a nedvességet, voltak olyan lakások, ahol a vízszint 50-60 centiméterre is felemelkedett. Ezért aztán sok fal repedezni, roskadozni, esetenként penészedni kezdett. A városi önkormányzat a károk orvoslása érdekében fordult a lakossághoz, felhívást intézett a talajvíz okozta károk bejelentésére. A program ez év január elején indult be, és a Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság döntése értelmében május 19-ével zárult. Az év első két hónapjában mindössze 85 kárbejelentés érkezett a városi önkormányzat illetékes osztályára. Később, amikor az emberek érdemben is meggyőződhetnek arról, hogy a program nem csupán szóbeszéd tárgya, márciusban és áprilisban a korábban jegyzett 85 kárbejelentés mellé újabb 236 esetet regisztráltak. A kárbejelentést követően az önkormányzat illetékes szakemberei helyszíni szemlén győződhetnek meg a kár valódiságáról. A lakosság egyébként kellő komolyságát támasztja alá az az adat, hogy az összesen 321 kárbejelentésből 312 jogosnak bizonyult. A katasztrófavédelmi igazgatóság

végül is 170 millió 20 ezer forint értékben becsülte fel a talajvíz okozta károkat, ebből a kormányrendelet értelmében az összeg 50 százalékát, azaz 85 millió 10 ezer forintot folyósít a település számára. A keretből 42 millió 505 ezer forint már meg is érkezett az ö n k o r m á n y z a t h o z .
A városi önkormányzat kötelező feladatokat ellátó intézményeiben - óvodák, iskolák, szociális otthon - a belvízkár 66 millió 800 ezer forintot tett ki. A kormány a kárösszeg 60 százalékát anyag- és eszközbeszerzési költségként téríti, 40 százalékára pedig közhasznú programot kell szervezni. A lakosság kárenyhítésének programját egy képviselő-testületi rendelettel kell szabályozni, előtte az illetékes bizottságok teszik meg javaslataikat.

B.N.

Elekiek a GULAG-on

Ez év egyik könyvslágere Rózsás János GULAG lexikona. A GULAG egy orosz mozaikszó, a jelentése (ha még van olyan, aki nem tudná!): Lágerek Állami Főhatósága. Volt olyan időszak, amikor az egyik szovjet kényszermunkatáborban (A Kola-félszigettől a Kurilli-szigetekig, és Vorkutától a Kaukázusig) 10-12 millióan is s í n y l ő d t e k !
Az első ilyen jellegű táborokat még 1918-22-ben (tehát még Lenin idején) hozták létre a bolsevikok az általuk ellenségnek tekintett személyek "átnevelésére", rabszolgamunka céljából, illetve meggyilkolásukra. A már korábban is szigorú törvényeket 1931-ben még jobban megszigorították, már 12 éves kortól el lehetett ítélni bárkit akár 25 évre is, de agyon is lehetett löni. A II. világháború befejezése után új helyzet állt elő, hisz pl. 1944 őszén a szovjet katonák elérték Magyarországot is, így a magyarokkal szemben is azokat a módszereket vetették be, melyeket saját népeik ellen már "sikeresen" alkalmaztak. A 415 oldalas könyv több ezer magyarországi személy rövid életrajzát tartalmazza, köztük a szerzőjét is, aki nyolc évet "húzott le" különböző szovjet "táborokban". A kötetben a magyar társadalom szinte minden rétege képviselteti magát az ország szinte minden részéből. Számunkra azért is érdekes olvasmány, mert két eleki személy is megtalálható benne. (A kettő közül egy még ma is él Eleken, a másik sajnos már meghalt.) Először szóljunk az utóbbiról!
Singer Márton 1918. augusztus 23-án született a mai Lökösházi úton. A Szovjet Hadsereg katonai törvénytisztje 1947. június 16-án 25 évi javító-nevelő munkatáborban letöltendő szabadságvesztésre ítélte. A szibériai lágerekből 1955. november 25-én térhetett haza M a g y a r o r s z á g r a .
Az eleki polgári anyakönyvi bejegyzésekből még annyit sikerült megtudni, hogy 1975-ben halt meg Dunaharaszttiban.
Murg János 1923. január 17-én született Eleken, valójában Lökösházán. Az ő sorsa szerencsésebbnek mondható, mert sikeresen túlélte a tíz és fél éves szovjet rabságot (1945. május 5 - 1955. november 25.). A lexikon szerint az ügyét a magyar Igazságügyi Minisztérium Katonai Főosztálya 381/1965. számon tartja nyilván. Róla is megjegyzik:

“A sorsa ismeretlen”. Mivel több száz eleki megjárta hasonló táborokat, ezért fontosnak tartottuk, hogy a könyvben szereplő adatok alapján próbáljunk többet megtudni az adott két személyről. Mint láthatjuk ez csak részben sikerült. Murg János ma a Vajda utca 20. szám alatt él egyedül. Érdeklődő kérdéseinkre szívesen válaszolt, illetve hozzájárult azok közléséhez is. (A válaszok alapján röviden szeretnénk bemutatni Murg János életének egy tragikus szakaszát. Reméljük, soha, senki sem fog hasonló helyzetbe kerülni!) Murg János a II. világháborúban “önkéntes” magyar katona volt. Ez azt jelenti, hogy valaki jól megfizette, hogy menjen el helyette katonának. 1945. május 4-én került szovjet fogságba a mai Ausztria területén (május 8-án fejeződött be a háború!). Utána az oroszok többed-magával a Szovjetunióba vitték. Ez idő alatt több munkatáborban is megfordult (pl. Szverdlovszk, Tomszk, Cseljabinszk). Újjáépítés és erdőirtás, ez volt a fő feladatuk. Egy ilyen láger hatalmas volt, kb. 24 ezer ember élt itt (különböző népek képviselői). Télen a hőmérő 40-60-80 C fokot is mutatott. Nyelvi nehézsége nem sokáig volt, mert 6 hónap alatt megtanult oroszul. Németül már gyermekkorában tudott, mint ahogy magyarul és románul is (a kiváló orosz és német tudásáról mi is meggyőződünk). Elmondása szerint a örök nem voltak kegyetlenek, a foglyok közül senki sem szökött meg. A legrosszabb számára az volt, hogy nem tudta, mikor engedik haza. Levelet nem írhattak, csak Sztálin halála után (1953). Azért tudta mindezeket túlélni, mert tudott alkalmazkodni, és mert: “Szegény ember gyereke vagyok. 12 éves korom óta dolgozom.” 1955-ben amnesztiával szabdult. (15 évet kellett volna letöltenie azért, mert katonaként harcolt a szovjetek ellen.) Az örök elvették a raboktól a nekik járó pénzt. A legfájóbb számára mégis az volt, hogy az akkori magyar hatalom is ellenségként fogadta őket. (Ő úgy emlékezik vissza, hogy 1955-ben 980-an jöttek haza.) A hazatérése után főképpen az eleki tsz-ben dolgozott. Nem foglalkozott (foglakozik) politikával. (1945 előtt és 1945 után is dolgoznia kellett!) Nagyon szerényen él. Korábbi életéről nem nagyon beszél. (Van emléklapja Orbán Viktor miniszterelnöktől és Domokos Lászlótól is!) Ama 10 és fél év alatt sok mindent látott, hallott, amit nem tud elfelejteni, de nem haragszik senkire sem. Még további nyugalmas nyugdíjas éveket kívánunk János bácsinak!

Rapajkó Tibor

Elek közrendjéről és közbiztonságáról

Évenkénti rendszerességgel beszámol az Eleki Rendőrőrs a végzett tevékenységéről, munkájáról Elek Város Képviselő-testülete előtt. Nem történt ez másként idén sem, amikor is az 1999-es esztendő, és az idei év első négy hónapjának eseményei, eredményei kerültek terítékre a legutóbbi testületi ülésen. A mellékleteivel együtt nyolc oldalon

bemutatott s tárgyalta napirend Elek és Lökösháza bűnügyi operatív helyzetét, a közrendvédelmi munkát, a települések közlekedési helyzetét tárta a testület elé, mellékleteiben statisztikai adatokkal alátámasztva és bizonyítva a leírtakat. Gyakorlatilag ez utóbbi mellékletek több mint 3 év összehasonlító adatait tartalmazzák, melyekből - néhány esettől eltekintve -, egyértelműen kiviláglik, hogy a tárgyalta időszakban folyamatosan csökkenő tendenciát bizonyítanak a bűncselekményi statisztikai mutatók. Mindezek felsorolása meghaladná újságunk terjedeleme-adta lehetőségeit, ezért javasoljuk, hogy a téma iránt behatóbban érdeklődők a beszámolót a helyi könyvtárban betekintésre kérjék el.

A képviselő-testületi ülésen Elek Város őrsparancsnokához több kérdés hangzott el, melyek többsége mindennapi életünket érinti. A kérdések és hozzászólások megválaszolója többnyire megnyugtató volt. Továbbra is gond azonban nagyon sokak számára a /csend-/hangszennyezés, az ismeretlen tettes felderítési /43,2 %/, a nyomozási eredményesség mutatói /45,2 %/, a droggal való visszaélés tagadhatatlan terjedése, az államigazgatás, az igazságszolgáltatás és a közélet tisztasága elleni bűncselekmény /1997-ben 0, 1999-ben 8/, ebből embercsempészet 1997-ben 0, 1999-ben 7/. Óriási csökkenés tapasztalható viszont a csalás bűncselekmények számát illetően: míg 1997-ben 42, 1998-ban 1, 1999-ben pedig 3 esetet regisztráltak /Egyebek a fentebb jelzett helyen (könyvtár) a teljes részletességgel és alaposággal megírt beszámolóban megtalálhatók./ Kiss Tibor rendőr őrnagy, őrsparancsnokkal folytatott beszélgetésünk során sok egyéb is szóba került. Ezek között kiemelkedők az idősek, egyedülállók sérelmére elkövetett besurranásos tolvajlások. Ezek elkövetőinek elfogásában nagy szerepe volt a városi televíziónak is, melyért ezúton is köszönetet mond az őrnagy úr. Ugyancsak köszönetét fejezi ki az esetenként névtelen, máskor nevüket is vállaló bejelentőknek, akiknek segítségével sikerült a besurranásos tolvajok egy részét ártalmatlanítani. Jelen időszakban a még szabadon lévő "batyuzók" is passzívok... Éberek, álmatlanságban szenvedők viszont néhányan, akik bioritmusuk felborulása miatt éjszaka hatolnak be /kapukon, kerítéseken át/ a házakba, ahonnan baromfit, gázpalackot - s ami mozdítható és elvihető - tulajdonítanak el. Egy ilyen "rosszalvót" a ház tulajdonosa nemrégiben megzavart ténykedése közben, aki úgy vélte, hogy ha a góré alá bújik, láthatatlanná lesz... Sajnos neki lett igaza, az éjszaka sötétje is neki dolgozott, meg is l ó g o t t !

Kiss őrnagy úr elmondta, hogy a Békés megyei rendőrfőkapitány úr a 2000. esztendő a betöréses lopások évének jelölte meg, melyet sok esetben bizonyítottak vélhetünk... Szóba jött még a mezei lopások elszaporodása, mely ellen a mezőőrökkel, rendészekkel együtt küzdenek: vágják a kukoricát, a herét /a másét/, lopják a zöldség- és gyümölcsfélét a veteményesekben, szőlőkben. A külterületeken élőket, ott munkát végzőket ismételen kéri, hogy a sajátjukén kívül fordítsanak figyelmet a szomszédok tulajdonának megvédésére is, éljenek jelzéssel feléjük. Ugyancsak figyelmeztetőleg int mindenkit a bányatavakban történő fürdözéstől még akkor is, ha a tiltást megszegők ilyen esetekben "csak" saját felelősségükre követhetnek el jogsértést...

Egyébként az elmúlt mintegy két hónapban komolyabb rendőrségi intézkedésre nem volt szükség, nagyobb visszhangot kiváltó bűnügy sem történt. Városunk békés, nyugodt.

Számadás

Az 1999/2000-es tanév iskolánkban július 5-én ért véget. Ha értékelni kívánjuk az idei évet, akkor minden hivalkodás nélkül állíthatjuk, hogy ez az év rekordokat hozott - 157 fő vehetett át valamilyen képzés befejezéséről tanúsítványt. A végzős tanulók közül 3 tanuló az országos versenyen elért eredményei alapján már korábban megkapta a szakmunkás bizonyítványát: Ilyés Mihály általános állattenyésztő, Váradi Ildikó és Erdődi Viktória lótenyésztő tanulók. Az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott célkitűzéseknek igyekeztünk eleget tenni. A fennállás óta először a felnőttképzés keretében méhésztanulók is végeztek. A nem mindennapi képzés iránt nagy volt az érdeklődés, hiszen megyénkben s a környező településeken sem volt gyakori az effajta oktatás. A végzett tanulók szakmankénti értékelése: Lótenyésztő szakma: végzett 12 fő, kitűnően megfelelt 3 fő. Általános állattenyésztő szakma: végzett 11 fő, kitűnően megfelelt 1 fő, jelesen megfelelt 1 fő. Nőiruha-készítő szakma: végzett 10 fő, kitűnően megfelelt 1 fő, jelesen megfelelt 2 fő. Szakács szakma: végzett 23 fő, kitűnően megfelelt 1 fő, jelesen megfelelt 2 fő. A vizsgabizottság általános megállapítása volt, hogy a gyakorlati jegyek messze felülmúlták az írásbelire kapott érdemjegyeket. Méhésztanulókban 65 fő tett OKJ szerinti vizsgát. A vizsgabizottság véleménye az volt, hogy a felnőtt vizsgázók alapos felkészültségről tettek tanúbizonyítást, feleleteiket szakmailag jól, logikus rendbe építve fejtették ki. Érdekesség: a hallgatók 50%-a valamilyen felsőfokú, illetve középfokú végzettséggel rendelkezett. Eleki méhésztanulók: Mucsi László és Truczán István. A szakmunkások szakközépiskolájában 36 tanuló szerzett érettségi bizonyítványt. Intézetünk képzési célja továbbra is változatlan, a jövő igényeinek megfelelően, általánosan képzett szakembereket szeretnénk kibocsátani. Az érettségi bizonyítványt szerzett tanulók továbbtanulási szándékát segítjük, támogatjuk. A korábban végzet tanulóinkról a felnőttképzés keretében kívánunk gondoskodni. A 2000/2001-es tanévben induló oktatási formák:

- szakmunkásképzés: általános állattenyésztő, lótenyésztő, nőiruha-készítő, szakács
- szakmunkások szakközépiskolája,
- gimnáziumi esti levelező oktatás.

Pótbeiratkozás augusztus 24-én 8.00-12.00 óráig, tanévkezdés augusztus 28-án.

Lantos Mihályné tanár

Orvosnak készül

Előszó: Csak nagy ritkán adódik olyan helyzet, hogy egy cikk elé magyarázatot adjak. Ezúttal ez történik. Két egymást követő lapszámunk a bőség kosarával küszködött, több volt az anyag, mint az üres hely. Ez az interjú azonban mégis megérdemel annyit, hogy világgá kürtöljük, lévén, hogy pozitív, sikeres töltésű anyagokban mégsem küszködünk bőséggel.

Bevallom: a társadalmi indulatokat, gyűlölködést figyelembe véve a továbbiakban csak és kizárólag pozitív töltésű, human cselekedetekről szóló tudósításokat szerkesztenék még akkor is, ha tudom, hogy a sajtó olvasói nem ezt igényelnék elsősorban, és jóformán csak minimálisan profitálhatnak belőle, hiszen nagyítóval kellene keresnem és megtalálnom az ilyen jellegű információkat, és mégis...

A most feldolgozott témához is véletlenszerű, ellesett beszélgetéskor jutottam, mintha itt és most szégyellni kellene azt, hogy ha valaki jól teljesít valamiből. Az eleki Tóbiás Éva, a Gyulai Erkel Ferenc Gimnázium és Informatikai Szakközépiskola második osztályos gimnazistája igencsak hallat magáról a különböző jellegű és rangú tanulmányi versenyeken, az alábbi beszélgetés is vele készült.

- Információim szerint az utóbbi tanulmányi évben jelentős eredményeket értél el az egyes versenyeken, megkérnélek, beszélj erről részletesebben.
- Amikor elkezdtem gimnáziumi tanulmányaimat szinte azonnal biológia szakkörös lettem. Ebből adódóan az első versenyen való indulásom ehhez a tantárgyhoz kötődött. A területi selejtezőn túljutottam, majd a megyei vetélkedőn elfogadható eredményt produkáltam.
- A helyesírási verseny iskolai fordulójából másodikként jutottam a közel kétszáz résztvevőt felvonultató Implom József Középiszkolai Helyesírási Nemzetközi Versenyre, ahol ötödik helyezést értem el. A biológiai megmérettetés során a területi próbán második lettem, továbblépve a megyei rangú kihíváson első helyezést értem el, amivel jogot szereztem a májusi Kitai Bal Pál Középiszkolai Biológiai és Környezetvédelmi Tanulmányi Versenyen való részvételre, amely a helyesíráshoz hasonlóan szintén nemzetközi jellegű volt.
- Közeledve az iskolai év befejezéséhez, milyen tevékenység köt le mostanában?
- Iskolámban jelenleg komoly gyűjtési akció folyik, melynek keretében a hajdani diákoktól tárgyi bizonyágot - régi tablók, iskolához kötődő dolgok - gyűjtünk, amelyekből kiállítás nyílik.
- Az elmondottak alapján derekasán kiveszed részedet az iskolai életből, mennyi idő marad a tanulásra?
- Általában napi hat órát töltök el tanulással.
- A szabadidőben felfrissülésként mivel foglalkozol?
- Szívesen hallgatok zenét, olvasok vagy sportolok.
- Valószínűleg a jövőd is megfogalmazódott már benned, milyen életpályára készülsz?
- Most ősztől lehetőség nyílik a Szegedi Tudományegyetem biológia-kémia szakán való előképzésre, amely biztos alapot adhat a jövő célkitűzésének: orvos szeretnék lenni.

B.N.

Visszaáradó szeretet

Az eleki önkormányzat a harmadik egymást követő évben nyújtja át az "Év pedagógusa" kitüntetést. Az idén e hangzatos címet Kerekes Gábor, földrajz-biológia szakos vehette át. Vele beszélgettünk.

- Miként értékeli az elismerést, és egyáltalán mit jelent az ön pályafutásában, életében?
- Úgy gondolom, hogy a számos adható-kapható elismerés közül az az értékesebb, amelyet a saját környezete, szűkebb szakmai rétege ítél meg a kitüntetett számára. Ezért tartom óriási elismerésnek az ebben az esztendőben számomra megítélt "Év pedagógusa" díjat. Meg talán azért is, mert a pályám vége felé ez az elismerés, hiszen, akik számomra megítélték a címet, közvetlenül ismerhetik tevékenységemet, erőfeszítéseimet, tisztában vannak azzal, hogy mit tettem városunk fiatalságának neveléséért, oktatásáért.
- A gondolat segítségével forgassuk vissza az idő kerekét. Miként választotta a pedagógusi hivatást és milyennek ítéli meg az eddigi pályafutását?
- Azt szokták mondani, hogy már kisgyermek koromban... Nos, ez az alaptétel az én esetemben is igaznak bizonyult. Eredetileg műszaki pályára felvételiztem volna, de betegség miatt nem tudtam megjelenni a felvételin. Egy esztendő elmúltával pedig a pedagógusi pályában gondolkodtam, így visszagondolva az akkori döntésem helyesnek b i z o n y u l t .
- A tanítók, tanárok közül kik tették önre a legnagyobb hatást, és ön milyen útravalóval, tanáccsal látná el a pályájukon most induló fiatal pedagógusokat?
- Úgy vélem szerencsés voltam, hiszen olyanok készítettek fel és indítottak el a pályámon, mint Nádorné Marika néni, aki elsős tanítónénim volt, vagy Mester tanár úr, aki osztályfőnököm volt. A későbbiek folyamán az a hihetetlen szerencse ért, hogy tanári pályám első lépéseinél az előbb említettek tanár kollégaként segítettek, egyengették az utamat. Tőlük, és most a nem említett volt kollégáimtól, de főleg az első igazgatómtól, Janecska Jánostól tanultam meg, hogy ezen a nehéz pályán csakis az marad meg, aki végtelenül szereti a gyerekeket és szinte feltétlenül megbízik bennük. A mai fiatalabb kollégáimnak őrizkednék tanácsot adni, helyette inkább azt kívánom nekik, hogy legyenek olyan kollégáik, mint amilyenek nekem voltak, például Mérá Istvánné, Szikes Péterné, Nyisztor Péterné, akikkel egy időben, szinte egyszerre kezdtem el tanítani, és akikre mindig, mindenkor számíthattam. De főleg azt kívánom nekik, hogy érzékeljék a gyermekek feléjük áradó szeretetét...
- A szabadidejében mivel foglalkozik?
- Szabadidőm jelentős részét lekötik az unokák, a velük való törődés, játék. Ha mégis marad egy kis időm, akkor szívesen kertészkedem és olvasok.

B.N.

Élet az iskolában

Az eleki általános iskola tanulóival való közvetlen beszélgetéseim folyamán, valamint az egyes tudósítást képező anyag beszerzése során egyértelműen megbizonyosodtam: az intézményen az úgynevezett kötelező programokon túl, mellett, komoly háttérmunka

folyik, zajlik. A témakör feltérképezése közben a szálak ismételten az iskola igazgatóhelyetteséhez, Zsidó Ferenchez vezettek. Lapunk, az Eleki Krónika számára egyfajta - rövid történeti visszatekintéssel - összegzést kértünk erről a bizonyos háttér munkáról, tevékenységről.

Zsidó Ferenc csakúgy, mint az eddigiek során, örömmel tett eleget kérésünknek. - A tanulók délutáni elfoglaltságát régen az úttörőszervezet foglalkozásai és programjai biztosították. Amikor 1991-ben megszűnt iskolánkban az úttörőcsapat, a pedagógusok mindannyian úgy gondolták, hogy ki kell találni helyette valamit. Az volt a véleményük, hogy a tanulmányi munkán kívül nagy jelentősége van a szabadidő tartalmas eltöltésének, hiszen a harmonikus személyiség kialakításához ez is nélkülözhetetlen. Feladatunk, hogy hozzájáruljunk a tanulók képességeinek, készségeinek kibontakoztatásához, és segítsük szellemi, testi fejlődésüket, az egészséges életmód kialakítását. Az a tapasztalatunk, hogy egy-egy rendezvény alkalmával minden gyerek szerez olyan ismereteket, élményt, amelyre nagyon sokáig fog emlékezni. Még akkor, a váltás évében megalakul iskolánkban a tanulók és tanulóközösségeik által létrehozott diákönkormányzat, melynek én lettem a vezetője. A diákönkormányzat feladata, hogy képviselje tagjainak az érdekeit, és tevékenysége kiterjed a tanulókat érintő valamennyi kérdésre. Véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet az iskola működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. Az érdekképviselően túl aktívan vesz részt az iskolai élet tanítási időn kívül rendezett programjainak szervezésében és lebonyolításában is.

A tantárgyi szakkörökön és korrepetálásokon kívül a diákönkormányzat minden évben változatos tevékenységet igyekszik biztosítani a tanulók számára. A diáktanács az éves program összeállításánál mindig a gyerekek igényeit, javaslatait veszi alapul, és közösen határozzák meg a tevékenységi formákat. Az osztályok közötti tanulmányi versenyek, sportprogramok, kirándulások, vetélkedők, akadályversenyek és kulturális rendezvények a legnépszerűbbek. Minden évben lehetőséget biztosítunk a tanulók számára, hogy életkoruknak és érdeklődési körüknek megfelelő, egészségügyi, környezetvédelmi, természeti ismeretek és egyéb területeken gyűjtőmunkát végezzenek. A rendezvénysorozatok alkalmával előadások és vetítések, élménybeszámolók keretében szereznek hasznos ismereteket. Rendszeresen sor kerül a vers- és prózamondó, helyesírási és mesealkotó versenyre, különböző témájú rajzpályázatokra. Lehetőség szerint bekapcsolódunk a városkörnyéki, megyei és országos szintű rendezvényekbe, részesei vagyunk a különböző pályázatoknak. A nemzeti ünnepek és jeles évfordulók alkalmával, műsor keretében megemlékezést, vagy játékos akadályversenyt, vetélkedőt szervezünk.

B.N.

Kérés

Mint ahogy már többször utaltunk arra, az eleki római katolikus anyakönyvek a környékünk legrégebbi (1724-) ilyen jellegű forrásai. A plébánosok a kezdeti időktől fogva az esetek jelentős részében feltüntették a származási helyet (várost, falut), de az akkori országot nem feltétlenül. Több helytörténeti kiadvány is közli ezeket a

településneveket, mint ahogy pl. a Stöckl-Brandt-féle könyv is, de itt is csak a mai tartományi határoknak megfelelően. Jó lenne tudni, hogy pl. 1724-ben, vagy pedig 1744-ben (a két nagy betelepüléskor) mely ország területéhez tartoztak azok a települések, ahonnan az eleki németek származnak. Az akkori német széttagoltság miatt nem könnyű pontosan meghatározni, mely település hová tartozott a XVIII. század elején, de Magyarországról, Elekről csak még nehezebb erre válaszolni, ezért kérjük a Németországban élő elekieket (itt elsősorban az Eleker Heimatkomitee-re gondolunk, de segíthet más is), segítsenek ebben a kérdésben! A mai technikának köszönhetően talán nem is olyan nagy feladat ez, de lehet, hogy az, ám mégis adósságtörlesztés lenne! Talán egy kétnyelvű kiadványt is megérdemelne. Az Eleki Krónika is örömmel megjelentetné ezt a taglaló írást, de szívesen közölnénk “csak” a pontos beazonosított településneveket is. A magyar millennium évében gesztusértékű lenne ez a feltáró munka. Reméljük, kérésünk meghallgatásra, támogatásra talál!

Rapajkó Tibor

Az iskolák története Eleken

7. befejező rész: Közösségi élet a fiúpolgáriban

Az “akkori” oktatásügy különös gondot fordított arra, hogy a tanulók a szabadidejükben sem maradjanak magukra. Ezért az életkoruknak megfelelő programokat kínáltak, melyek közül az érdeklődési körüknek megfelelően válogattak a tanulók. Az irodalmi érdeklődésű 3., 4. osztályosok részére kínálta az iskola a “Petőfi Sándor Önképzőkör”-t. Az első években a foglalkozások külön voltak a fiúk és külön a lányok részére. Később (1940) elvileg csak fiúknak voltak foglalkozások, de a lányok is részt vehettek rajta (kevés volt a lányok létszáma). A foglalkozásokat kéthetente tartották. Az önképzőkörnek volt alapszabálya és vezetősége “tisztikara”. Az önképzőkör célja: “az önművelődés útján lelkileg és testileg tiszta, a haza javára önzetlenül munkára kész, a széper és nemesért lelkesedő ifjúság nevelése”. Elemző módon tanulmányozták irodalmunk fáklyavivőinek életét, munkásságát. Feldolgozták Petőfi Sándor, Arany János, Jókai Mór és Gárdonyi Géza fontosabb alkotásait. Iskolai szintű szavalóversenyeket rendeztek Petőfi Sándor és Arany János verseiből, melyre a szülőket is meghívták. A foglalkozásokon rendszeresen helyet kaptak az önképzőköri tagok önálló dolgozatai, saját költeményei, “zsenge próbálkozásai” is. Önképzőköri foglalkozásokon készültek fel a nemzeti és az iskolai ünnepekre is, de az iskola által rendezett előadásokra is. Emlékezetes, sokáig emlegetett rendezvényeik voltak: “A vén bakancsos és a fia, a huszár”, “Karcsi nagyon beteg”, “Petőfi szülei” című színdarabok és a “Potyautas” című vígjáték. Az előadásokat a környező településeken is nagy erkölcsi és nem utolsó sorban jelentős anyagi sikerrel mutatták be. A bevétel az önképzőköri alapot gyarapította, melynek kamatából év végén a legszorgalmasabb diákot jutalmazták. A “Ne bánts a fát!” és a “Ne bánts a madarat!” mozgalmak kiváló alkalmat adtak a természet szeretetére és a természet védelmének neveléséhez. Mindenki boldogan

emlékezett vissza az évente rendszeresen megtartott "Madarak és fák napja"-ra. Ezen a napon az iskola ifjúsága és tanári kara közös, egésznapos kiránduláson vettek részt a közeli erdők valamelyikében, vagy a környező települések kastélyainak parkjaiban. A sportkört foglalkozások jó lehetőséget biztosítottak az önfegyelem, az engedelmisség és a hazafias helytállásra nevelés gyakorlására. Az 1925-26-os tanévben a fiúk részére megalakult a "Turul Sportkör". Az 1931-32-es tanévben pedig a lányok részére a "Zrínyi Ilona Sportkör". A sportkörön belül torna, játék és korcsolyázás szakosztályok működtek. Amikor az időjárás engedte, a testnevelési órákat a 650 m² nagyságú iskolaudvaron tartották. Rossz idő esetén és télen a tornateremben voltak a foglalkozások. A tornaterem nagyon "szerényen" volt felszerelve. 5 db bordásfal, 2 db ugródeszka és szekrény, ló és zsámoly képezte a tornaszereket! A testnevelési órákon a fiúk kötelező felszerelése: fekete klottgatya, fehér trikó és tornacipő (dorcó). 1942-ben a polgári iskolákban kötelezően bevezették - így Eleken is - a mindennapos félórás testgyakorlást! A község életében kiemelkedő sportesemény volt a tornaünnepély, a "tornavizsga", melyet június elején tartottak meg (mindig vasárnap délután). Ez az iskolai rendezvény igazi népnepély volt! Az iskolából az "Eleki Levente Egyesület Sporttelepé"-re már a kivonulás is fegyelmezetten történt. A kivonulást a Levente fúvószenekar kísérte, melyet Lenz Ferenc karnagy dirigált (1940). A sporttelepen a fiúk és a lányok zenére, fegyelmezetten kivitelezett közös szabadgyakorlatokat mutattak be. A kötöttebb gyakorlatok után atlétikai számokban és ügyességi játékokban versenyek következtek. Testnevelésből az iskola fennállásának 28 éve alatt csak 8 tanuló volt felmentve... és most? Igaz, hogy a fiúpolgári állami intézmény volt, ennek ellenére a vallásos élet különféle megnyilatkozásai nem alkottak különálló, sajátos nevelési területet! A nevelésnek ezt a részét több lehetőség is szolgálta. A tanítási napokat itt is imádkozással kezdték és fejezték be (1932). Vasárnaponként fél 8 órakor diákmise volt, melyre tanáraikkal közösen mentek a nemzetiszínű zászlóval. Március hónapban - a tavaszi szünetben - egésznapos lelki gyakorlatot tartottak. Minden jelentősebb egyházi ünnepet megtartottak, illetve ezeken részt vettek. Ilyen alkalmak voltak: körmenetek és búzaszentelések. A lányok részére a vallásos nevelés fő helye a "Szívárdá" vallásos egylet volt. A foglalkozásokat - melyek vasárnap délután voltak - a hitoktatók, a gárdaórákon vezették. Itt egyházi énekeket tanultak, vagy a szentírásból felolvasott részleteket magyarázták, értelmezték. A szívárdistáknak külön ruházatuk volt. Sötét szoknya és fehér ingblúz, rajta a szívárdá jelvényel. Az ingblúzt 5-6 cm széles zöld színű övvel deréktájon átkötötték, melyről 15-20 cm lelógott. Az oktatás színvonalát emelték a rendszeressé váló délutáni mozgófilm vetítések. A vetítések időpontját a villanytelep áramszolgáltatása határozta meg. Eleken a villanytelep csak délutántól - sötétedés kezdetétől - szolgáltatott áramot! Az emlékező "diákok" elbeszéléseiből egyértelműen kicsengett, hogy szerették iskolájukat és tisztelettel beszéltek tanáraikról! De arról is beszámoltak, hogy úgy érezték, hogy az órákon szigorúságot és fegyelmet megkövetelő tanáraik is szerették a diákokat. Ilyen emberi, egymásért kölcsönösen felelősséget érző kapcsolatból táplálkozhatott az az alábbi "diáknóta", melyet Engelhardt Gizella (Krausz Józsefné) megőrzött, lediktált és elénekelt nekem. Köszönöm, minden volt polgárista nevében!

“Az iskola nagy udvara, jaj de homokos
benne sétál Reisz tanár úr, jaj de bánatos.
Köszönünk, hogy jónapot! - ő azt mondja, szervusztok
Fáj a, fáj a, fáj a szívem, békén hagyjatok!”

A végére maradt, hogy ismétellem elmondjam: nagy öröm volt az “öregdiákokkal” beszélgetni, felidézni diákkorukat, ifjúságukat. Jó volt hallani, hogy 70-80 év multával is volt mire emlékezniök! Engem meggyőztek arról, hogy az egykori polgári iskola és testülete teljesítette feladatát. Mindezért köszönettel és tisztelettel tartozom nekik: Áment Gábor, Bakos Gellért, Dávid Rémusz, Engelhardt Gizella (Krausz Józsefné), Müllek János, Radnai László, Schneider György +, Strifler József, Strifler Magdolna (Harsányi Mátyásné), Szabó Margit (Radnai Lászlóné), Tóth Júlia (Papp Károlyné), Zimmermann György+.

Busa László
nyug. középiskolai tanár

Hazaírok a falumba!

(1935)

Hogyha most halkan, feljajdulva
sugnám
vagy sikoltanám:
Anyám!
hívnám!
verném a Messzeséget szóval,
a határokat áthidalhatnám
és ráköszönnék
szent karácsonyestén:
Anyuci, édes!
drága, jó Apám!
... hogyha most halkan,
feljajdulva sugnám
a nevedet csak: Apu!
én anyácskám
jaj! Árnyak ülnék meg a kis szobám,
és süket csend
és irdatlan nagy távol
most győztesen:
csak vigyorogna rám.

Walthier Eliz (1904-83)

Esküvői szokások

Az ember életének egy új korszaka kezdődik el, amikor házasságot köt. A világ “szerencsésebbik” részében manapság a család válságban van. Úgy tűnik, mintha valakik tudatosan törekednének arra (Magyarországon is), hogy a társadalom alapját jelentő értékeket (a jó értelemben vett hazafiság, vallásosság, család) lerombolják! Ennek ellenére a magyar millennium évében mégis egyre nagyobb a házassági kedv (Eleken is). Reméljük ez méltó válasz lesz azoknak, akik egy rossz értékrendre “építve” képzelik el hazánk jövőjét.

Egy nép (nemzetiség) számára a fennmaradást a nyelv, illetve a hagyományok ápolása jelenti, ez különösen igaz a szerencsére még most is többnemzetiségű Elekre is. Mi most az eleki németek házasságkötési hagyományáról szeretnénk szólni. Ezzel is azt akarjuk bizonyítani, hogy annak ellenére, hogy pl. az 1930-40-es években sok probléma volt, mégis komoly szerepe volt a házasságnak, családnak. Van mire építeni, van mit tanulni a maiaknak!

Az eleki németeknél az volt a szokás, hogy a házasságkötés (HOCHZEIT) előtt kb. egy héttel a jegyesek két barátot vagy rokont küldtek, hogy hívják meg a vendégeket. Az asszonyok is már kb. 5-6 nappal a lakodalom előtt kezdtek sütni. Esküvő előtti napon sütötték pl. a fonott kalácsot (KALACSA) és a HOCHZILOTZ-ot. Ekkor hozták az élő tyúkokat, kacsákat is, amelyeket előkészítettek másnapra. Nem volt ritka az sem, hogy a szülői háznál ilyenkor közel 100-an gyűltek össze. Korábban az esküvőt háznál tartották, majd a kultúrház felépítése után (1923) ott.

A lakodalmi menet élén az ifjú pár haladt, őket követték a gyerekek, hajadonok, nőtlének és végül a vőlegény és a menyasszony szülei. A házasságkötés után a lakodalmi menet zeneszóval tért vissza a házba, amikor is a konyhaszemélyzet fedővel, fakanállal nagy robajjal ezt kiáltotta: “Huja Hochzi !” (Éljen a lakodalom!). A sátorban vagy a teremben az asztalon bor és kalács volt. Az ifjú pár az asztal előtt állva fogadta a gratulációkat. A vendégek egy része közben hazament átöltözni, illetve ellátta az állatokat.

Este nyolckor szolgálták fel a vacsorát, ami gulyáslevesből, tyúk- és kacsasültből, illetve savanyúságból, befőttből állt. Utána hozták a süteményt, a bort szódával itták. Szokás volt ellopni a menyasszony cipőjét, amit csak pénzért lehetett visszaszerezni. Éjfélkor jöttek a maskarás mókamesterek (SCHIKSA) akik kosárral és zsákokkal elvegyültek a táncolók között. A zsákokba, kosarakba sülték, néhány üveg bor került, majd csendben távoztak. Éjfél körül a menyasszony a fátylát levette, a tánc gyakran hajnalig is eltartott.

(Forrás: Johann Stöckl - Franz Brandt: Die Geschichte der Gemeinde Elek. Weinheim, 1977. 244 p.)

Rapajkó Tibor

Adóból útjavítás

Az elmúlt esztendőben a városi képviselő-testület a hatáskörünkbe utalta a gépjárműadó- ból befolyt összeget, amely közel 6 millió forintot jelentett, e keretből kellett megvalósítanunk a terveinket - mondta lapunknak Bakos Ferenc, az eleki városi önkormányzat település- fejlesztési bizottságának elnöke. A bizottság tagjai körvonalazták a kitűzött célokat. A földutak tavaszi karbantartására 800 ezer forintot különített el, a keretből két alkalommal végeztek földgyalulást. Az önkormányzati, belterületi utak kátyúzására - 5-6 kilométernyi szakaszon - 600 ezer forintot szántak, a jelentősebb hibákat sikerült felszámolni. Emellett három utcában - Hősök, Kun Béla, Liszt Ferenc - több mint 700 folyóméteren lakossági hozzájárulással új betonút épült. A bizottság e célra, valamint járdaépítésre (az orvosi rendelő, az általános iskola Marx utcai épülete előtt, valamint a Kölcsey Ferenc utcában) 5 millió forintot b i z t o s í t o t t . Ami az idei terveket illeti: az autóbussz megálló (induló, érkező oldalon) járdaszigetét szeretnék megvalósítani, de a kerékpárút első és második ütemének programja is kivitelezhetőnek ítélt meg. Az első ütem pályázata eredményes volt, most a másodikra kerestek ilyen módon támogatást. A kerékpárút program összköltsége 32 millió forint volt, amelyhez a városi önkormányzat 12 millió forintos saját erőforrást biztosított, de a bizottság is hozzájárult 4 millió forinttal. Eredetileg ezt a négyesmillió forintot a város központjának a fejlesztésére szánták, időközben azonban módosították a célkitűzést, a kerékpárút második ütemének javára.

B.N.

Aikidos tábor

Július 10. és 16. között az eleki sportcsarnokban aikidos tábort tartunk - mondta lapunknak Víg Éva, három danos mester. A sportrendezvény elsősorban a Tajakuha Alapítványnak köszönhetően valósulhatott meg. Egyébként tavaly már szerveztek Eleken egy aikidos tábort és a szervezők elképzelése szerint hagyományosá tehető. A táborban budapesti és eleki - több mint harminc fő - sportágkedvelő gyermek és azok szülei gyakorolhatnak minden nap két alkalommal, ezért családi táborozásnak is tekinthető. A szülőkkel, mint kezdőkkel külön mester foglalkozik, a haladókkal pedig Hering László, két danos mester. A megmozdulás alapvető célja pedig a gyermekek mozgásra való serkentése. Az aikido olyan harcművészet, amelyben nem legyőzni kell az ellenfelet, hanem a partnerrel közösen elsajátítani, kialakítani a mozgástechnikát. Az országban kezdetben egy csoport dolgozott, manapság pedig a számuk hatra tehető. A tábor résztvevői az aikido mellett különböző programokban - lovaglás, városnézés, strandolás - vehetnek részt, közben japán teát isznak és eredeti japán ételeket készítenek, természetesen közösen, családi hangulatban.

B.N.

Utazás a gondolatok szárnyán

Tagadhatatlan nyár van, a turistaidény kellős közepe. Van, aki ez idő tájt útra kel és van aki nem. Mi az utóbbiak számára kedveskedünk, igaz csupán gondolat szárnyán csodálhatjuk meg az olasz színeket, tájakat, ízeket. A képzeletbeli utazás kalauza az eleki dr. Heimné Máté Mária idegenvezető.

- Először belföldi idegenvezetőként kezdtem, majd a sorsom úgy alakult, hogy a külföldi idegenvezetői vizsgát is lettem. Budapestet végtelenül szeretem, ezért szívesen tartottam városnéző túrákat, de amikor leköltözködtünk vidékre ez a program egy időre felfüggesztett. Az egyik alkalommal, jó tíz évvel ezelőtt, Olaszországba mentem társasútra, az autóbuszon nem árultam el, hogy beszélem az olasz nyelvet, mert nem szeretem azokat, akik mindent jobban tudnak az idegenvezetőnél. Amikor az idegenvezető egy hegyre azt mondja, hogy 2000 méter, akkor erre azt mondják, hogy 2001 méter, emellett állandóan kijavítanak, nyüzsögnek. Ebből kiindulva én megmaradtam hátul a magányomban. A társasút kapcsán mindenképpen az Elba-szigetére szerettünk volna eljutni. Amikor megérkeztünk Piombino kikötőjébe hosszú-hosszú ideig köröztünk a városban, egész egyszerűen nem találtuk meg azt a hajózási társaságot, amelynél az utazási iroda előzetesen megrendelte a hajójegyeket. A buszsofőrök addigra már sejtették, hogy én beszélem az olasz nyelvet, ugyanis a körülöttünk lévő feliratokat olvastam, tapasztalták, hogy emberekkel beszélgetek, odajöttek hozzám és azt mondták, hogy az egész autóbusz gyakorlatilag - az idegenvezetővel egyetemben, aki nem beszélt az olasz nyelvet - megtorpant, az eredeti program hiúsul meg, amennyiben én nem segítek. Tekintettel, hogy ilyen kellemetlen helyzetbe csöppentünk, egy ilyen felkérést gyakorlatilag nem lehet visszautasítani. A megkérést követő öt percen belül sikerült megmenteni a helyzetet, és áthajóztunk a szigetre. Innentől viszont, bármilyen kellemetlen is volt, az utasok az én olasz nyelvtudásomra támaszkodtak. Amikor visszatértünk Magyarországra, az utazási iroda megkeresett és megkért, hogy vállaljak nekik olasz utakat. A nemzetközi idegenvezetői végzettséget csak abban az esetben lehet megszerezni, hogyha valakinek legalább középfokú idegennyelv vizsgája van, nekem olasz nyelvből felsőfokú C típusú vizsgám van. Olasz nyelv és irodalom szakon végeztem Pécsen az egyetemen, emellett több tanári és könyvtárosi diplomával is rendelkezem. Nagyjából tíz év óta vezetek csoportokat elsősorban Olaszországba, az olasz-francia Riviérára, Monacoba, hiszen ott a legtöbb ember beszéli az olasz nyelvet, de emellett Spanyolországban is remekül lehet boldogulni a nyelvtudással. Egy másik kedvenc területem pedig Erdély. Nem csak honi utazási irodáknak szoktam dolgozni, hanem olasz tulajdonban lévő irodáknak is. Már előfordult, hogy különféle vallási csoportokat vagy zarándoklatokat vittem Rómába, ahol szintén kikötés, hogy az idegenvezető magas szinten beszélje az olasz nyelvet, hiszen egy pápalátogatást nem lehet nélkülözni.

A Békés megyei utazási irodák közül kettőt külön is kiemelnék, amellyel szívesen dolgozom, ezek a Békés Tourist, valamint a Zenit Tours. Az utak általában tíz naposak, az egyik kedvenc utam programjában szerepel minden második nap városnézés; Pisa, Róma, Elba-sziget, Firenze, Tirrén-tenger, amely szerintem a legszebb és legtisztább Olaszországban. Emellett szeretem a nápolyi utakat, Szicíliát, de mint olasz szakos tanár, talán a legkedvesebb mégis, amikor a saját tanítványaimmal megyek Olaszországba, őket

hallom olaszul beszélni, egyáltalán fel lehet mérni, hogy mennyire sajátították el a nyelvet. Nagy dolognak tartom, hogy egy-egy út kapcsán olyan területeket mutathatok, hangsúlyozom nem csak tanítom, amelyeket még nem láthattak, vagy ha láttak is, én új dolgokat tudok róla mondani. Kedves emlékem maradt, amikor egy idős, két bottal járó bácsika elmondta, hogy élete nagy célja látni a Szent Péter Bazilikát, majd amikor megálltunk az épülettel szemben, akkor elmondta, hogy ez az út előtt már két társasúton is részt vett, de az idegenvezetők egyszerűen nem találták meg a Bazilikát. A múzeumi látogatást sem úgy oldom meg, hogy megállunk a múzeum kapujánál, majd adok egy időpontot, hogy ekkor és ekkor találkozunk, hanem fel szoktam ajánlani segítségemet a csoportnak, hogy aki úgy gondolja, az velem tarthat. Igaz, hogy nem vagyok művészettörténész, de elég dologról olvastam, utána néztem. Például a Vatikáni Múzeum is 1300 teremből áll, amelyeket gyakorlatilag képtelenség bejárni, de mindig lehet valami különleges, érdekes dologra felhívni a figyelmet. Az olasz városok közül a legszebbnek Firenzét és Milánót tartom, ha valahol mégis élni kellene akkor ennek ellenére én mégis Rómát választanám, minden szürkesége ellenére. Az olasz emberek nagyon kedvesek, közvetlenek, ha valaki beszéli a nyelvüket, akkor a lelkület is kiteszik. A szállodák nagyon jó színvonalúak, a tengerpartok tiszták. Megmondom őszintén, talán a múzeumok belépődíjai nekünk, magyaroknak egy kicsit magasak. Terveim között szerepel egy firenzei alagút feltérképezése, amely a Medici palotát a Pitti palotával köti össze és az Arno folyó alatt húzódik. Gyakorlatilag a reneszánsz kor kincseit gyűjtötték itt össze, és ez az alagút most megnyílt tárlatként. Érdekessége, hogy kb. 300 évig zárva volt. Különleges hely még Pisa, nem véletlenül hívják a teret a csodák terének, hiszen a ferde torony egy hatalmas zöld mező, a hófehér torony, a hófehér katedrális, mellette a Batistero, a Keresztelő Kápolna, a Camposanto, egyszóval különleges, tényleg a csodák terének mondható. Rómának a történelmi háttérére érdekes, Nápoly pedig véleményem szerint az egyetlen olyan város a világon, ahol nyelvtudás nélkül is elboldogulhat a turista, ugyanis a nápolyi emberek annyira érdekesen és érthetően mutogatnak, hogy nem létezik, hogy valaki nyelvtudás nélkül is ne értené meg, amit szeretne. Talán még Szicíliát lehetne megemlíteni, nagyon sajnálatos, hogy csak kevesen jutnak el ide, pedig Dél-Olaszország egyáltalán nem csak a maffiáról híres, hanem a vendéglátásáról, vendégszeretetéről. Mindenképpen különleges dolog, amikor az ember felszáll a buszra, ott ül vele szemben negyven ember, és az én feladatomban az, hogy tíz napon keresztül olyan dolgokat mutassak nekik, amelyek különlegesek, amelyek érdeklik őket, és közben pihenjenek is. Természetesen ilyenkor barátságok is kötődnek, elég sok emberrel a későbbiekben is tartjuk a kapcsolatot. Kellemes érzés, amikor bemegyek egy közintézménybe vagy egy üzletbe és ott felismernek, általában nem az arcomról, hanem a hangomról, és ott elmondják, hogy tíz évvel ezelőtt együtt voltunk Rómában, és milyen szép emlékeket őriznek erről. Egy-egy út során történnek vicces dolgok is. Az egyik alkalommal a saját fiam és 13 utas vészett el a Vatikánban. A Sixtusi-kápolna a Michelangelo freskókkal különleges a világon. Az olaszok végtelenül komoly biztonsági előírásokat és berendezéseket alkalmaznak. Amikor bemegyünk, a kápolnában félhomály uralkodik, itt természetesen nem lehet fotózni, filmezni, sőt beszélgetni sem, amit mind a mai napig nem értek. Hatalmas tömeg van, és ennek a kápolnának csak egyetlen kijárata szokott

nyitva lenni. Amikor az eset történt, restaurálás miatt nyitva volt a szakembereknek az a kapu, amelyen a bíborosok szoktak bejönni, amikor a pápaválasztás történik. A fiam, úgy 6-7 éves lehetett, és végig fogta a táskámat, ott volt mellettem, és egyszer csak eltűnt tizenhárom turistával egyetemben. Amikor kijöttünk, én megpróbáltam visszamenni a Vatikán folyósóján. Hát ott egyszerűen nem lehet visszafelé menni, mert csak meghatározott irányban lehet haladni. Ennek ellenére, hála hogy Rómában és más olasz városokban annyi ismerősöm van, a biztonsági őröktől kezdve, akik megengedték, hogy visszamenjek, de sehol sem találtam a fiamat és a turistákat. Ideges lettem. Kimentünk a Szent Péter Bazilikába, azon az egy útvonalon, ahol a turisták kimehetnek, ott hagytam a csoportot és elindultam a keresésükre. Hamarosan kiderült, hogy az Apostoli palotában vannak, ahonnan kijönni nem tudtak, de ott már mindenki kétségbeesve megpróbálta kideríteni kilétüket, közülük ugyanis senki sem beszélt az olasz nyelvet. Történnék komolyabb dolgok is. Egy gyomai csoporttal több alkalommal jártam Olaszországban, Franciaországban sőt Erdélyben is. Amikor megérkeztünk és szálltunk ki az autóbusból, egy idős néni magára rántotta a bőrröndjét és abban a pillanatban nyílt törés keletkezett a lábán. Egy perc múlva megérkezett a mentő, a mentőorvos követelte az én jelenléteimet is, a procedúrák elintézése után megoperálták a nénit. A műtétnél jelen voltam, mivel a néni előzőleg evett, ezért nem tudták elaltatni, végig beszélni kellett hozzá. Jó néhány kérdőívet, kórlapot kellett kitölteni, és ehhez komoly nyelvtudásra volt szükség. Pontosan ezen a napon nyolc másik csoport volt ebben az üdülővárosban, és a nyolc csoport közül az idegenvezetők nem hogy olasz, de egyáltalán nem beszéltek idegen nyelvet, és valamennyien azért szurkoltak, hogy velük ilyen dolog ne történjen. Egyébként négy napba telt amíg a biztosító, a kórház segítségével a nénit hazaszállította. Hát ilyenkor nem a szépséget látja az ember, de azért sikernek értékelhető a szerencsés hazatérés is.

B.N.

Központi ünnepség Eleken

Mint korábbi lapszámunkban hírül adtuk, Vajda János, a Munkáspárt országos alelnöke május elején Eleken tett látogatást. Jövetelének alapvető célja az volt, hogy feltérképezze a párt városunkban történő augusztus 20-i központi ünnepség megtartásának lehetőségét. Az alelnök akkor jelezte, a Munkáspárt az eltelt tíz esztendő során hagyományosan megtartotta az alkotmány napi ünnepséget, és általában vidéken teszi. Békés megyében Mezőkovácsházán már tartottak ilyen jellegű rendezvényt. A közelmúltban Vajda János, a Munkáspárt országos alelnöke, Bánhegyi József, a párt Békés megyei koordinációs bizottságának elnöke, Szabó András, a választókerület koordinációs bizottságának elnöke munkajellegű megbeszélésen Eleken tartózkodtak. A megbeszélésen egyeztették a Munkáspárt augusztus 20-ai, alkotmány napi ünnepi rendezvényének Eleken történő mozzanatait. A program megerősítette: az augusztus 18-ai Baloldali Front Munkás Ifjúsági Szövetség által szervezett esti fáklyás felvonulást, szabadtéri ünnepi rendezvényét, valamint azt, hogy másnap, augusztus 19-én, dr. Türmer Gyula, a Munkáspárt elnöke délelőtt 11 órakor tartja ünnepi beszédét.

A rendezvény kulturális mozzanatai közül kiemelhető, a helybéli hagyományörző együttesek fellépése mellett a békéscsabai pávakör tagjai, valamint az ocsárdi - Baranya megye - népi együttes tagjai, sarkadi nótaénekesek is bemutatkoznak a közönségnek. Emellett említést érdemel két fővárosi színművész, Straub Dezső és Nyertes Zsuzsa fellépése is.

B.N.

Hogy megnyíljanak a szívek

A városban elhelyezett plakátok tanúbizonysága szerint az eleki általános iskola központi részlegének udvarán június 25. és 29. között - különböző programok mellett - sátorozást tartottak. Milyen jellegű rendezvényről is volt szó tulajdonképpen kérdeztük D. Nagy József szervezőtől, a békési pünkösdi gyülekezet tagjától?

- Néhány jó barátommal, ismerősömmel együtt az ország különböző részéből jöttünk - Budapest, Pécel, Földes, Békés, Békéscsaba -, de érkeztek vendégek az Egyesült Államokból, Indiából és Romániából is. A célunk pedig az, hogy az embereknek, akik eddig nem ismerték, bemutassuk Jézus Krisztust, lényegében ezért vertünk sátrat a sportcsarnok melletti téren. A különböző programjaink is ezt a célt szolgálják. A rendezvényeink mellett szívesen felkeressük az embereket és elbeszélgetünk velük. De célunkat úgy is megfogalmazhatjuk, hogy ebben a határmenti városban az emberek számára nyújtsunk valami reménysugarat a gondjaik, problémáik felszámolására. Nem kötődünk egyetlen közösséghez sem olyan tekintetben, hogy fontosságánál fogva külön is kiemelnénk. De bátorítjuk az embereket, hogy Jézus Krisztus által erősödjének meg hitük szerint.

Hát tulajdonképpen ezért vagyunk mi itt.

- A néhány napos itt-tartózkodás alatt milyen tapasztalatokat szűrték le?
- Nehéz egyértelmű választ adni, talán azt mondhatnám, hogy vegyes a kép. A város utcáit járva, az emberekkel elbeszélgetve azt tapasztaljuk, hogy sok ember igen nehéz körülmények között él problémáival, régi sérüléssel, fájdalmakkal. Aztán egyesek elfogadják Istent, mások nem. De számunkra már az is eredmény, hogy el tudunk beszélgetni velük, meghallgattak bennünket és mi meghallgattuk őket. Az esti programjainkat több mint kétszáz ember kísérte figyelemmel. Azoknak az embereknek, akik általunk ismerték meg Jézus Krisztust, a továbbiakban is szeretnénk támaszt nyújtani, ezért a nyár folyamán minden kedden találkozhatnak velünk a mezőgazdasági középiskolában.

Egy rövid összegzésre kértünk fel két lelkészt: Bernie Boudreaux-t az egyesült Államokból, valamint Philip Papabathinit Indiából.

Bernie Boudreaux: - Nagyon jól érezzük magunkat a városban, tavaly kaptunk olyan sugallatot, hogy jöjjünk Elekre. Azt tapasztaltuk, hogy a városban elég sok ember nem tartozik egyik felekezethez sem, ennek felszámolásában szeretnénk segíteni. Itt Eleken elsősorban a cigány lakosok részéről igen kedvező fogadtatásban részesültünk. Mindent összegezve köszönjük a vendéglátást, reméljük, hogy még visszatérhetünk Elekre.

Philip Papabathini: - Első alkalommal vagyok Eleken, ezt megelőzően háromszor jártam Magyarországon. Látogatásom legfőbb célját a magyarországi cigányokkal való

találkozás adja, hiszen úgy tudjuk, hogy a cigányok Indiából származnak. És egészen meglepő a számomra, hogy az eleki cigányok közül egyesek olyan nyelvjárásban beszélnek, amelyet az Indiában élő cigányok is használnak. És szeretném azt látni, hogy a cigányok is befogadják szívükbe Jézus Krisztust, valamint látni azt, hogy alapvetően megváltozik az életük, látni azt, hogy Isten gyermekeivé válnak.

B.N.